

1.1. Subiectul Nr. 7 Cu privire la modificarea Regulamentului privind vânzarea acțiunilor proprietate publică la Bursa de Valori, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.145 din 13 februarie 2008 (extinderea pînă la 30 de zile a perioadei de plasare a comunicatului informativ)

Susținem extinderea de la 20 la 30 de zile a perioadei de plasare a comunicatului informativ privind vânzarea acțiunilor proprietate publică. Totodată, formulăm o serie de recomandări absolut necesare de fortificare a transparenței procedurii de privatizare, inclusiv prin Bursa de Valori. În acest context reiterăm Opinia CNP din 11.09.2013 la subiectul nr. 3ⁱ în care recomandăm extinderea perioadei, dar și asigurarea exigențelor mai mari pentru transparența procedurii de privatizare.

Procedura de privatizare conform cadrului legislativ actual se poate realiza prin¹ 1) vânzare la Bursa de Valori sau 2) vânzare prin licitații cu strigare. Legislația actuală nu asigură transparența adecvată. Aceasta prevede doar: 1) informarea potențialilor investitori despre procesul de privatizare^{2, 3, 4} și 2) Informarea societății despre rezultatele procesului⁵.

Standardele internaționale relevante stipulează realizarea procedurii de vânzare în baza principiilor transparenței, egalității și echității procesului competitiv, inclusiv:

1. Anunțarea licitației publice DESCHISE⁶ cu enunțarea criteriilor de evaluare a propunerilor de privatizare⁷ și cu consultarea prealabilă a părților interesate⁸ (consultarea necesității și a

---

¹ Legea privind administrarea și deținerea proprietății publice (nr.121 din 2007 - Legea), HG cu privire la aprobarea Regulamentului privind vânzarea acțiunilor proprietate publică la Bursa de Valori (HG nr.145, din 13.02.2008 – Regulament 1), HG cu privire la aprobarea Regulamentului privind licitațiile cu strigare și cu reducere (nr.136 din 10.02.2009 – Regulament 2)

² Legea 121-2007 în art. 7 g) prevede informarea potențialilor investitori și societății despre desfășurarea procesului de privatizare și rezultatelor

³ art. 11 al Regulamentului 145-2008 prevede publicarea cu 15 zile înainte de începerea licitației publicarea în Monitorul Oficial și în presă comunicatului,

⁴ în art.16 al Regulamentului 2, 136-2009 prevede publicarea comunicatului privind expunerea la vânzare, și publicarea în Monitorul Oficial cu cel puțin 10 zile înainte de punerea acțiunilor la vânzare

⁵ Art. 8 din Lege i) întocmirea rapoartelor anuale privind rezultatele administrării proprietății publice și prezentarea lor Guvernului și organului abilitat; j) informarea societății civile despre activitatea ramurii;

în art. 19 al Regulamentului 145-2008 prevede înregistrarea participanților în timpul desfășurării licitației, (art.17) obligația Bursei de Valori de a publica aceste informații.

⁶ Legislația Republicii Moldova nu prevede posibilitatea organizării transferului proprietății publice prin proceduri ÎNCHISE, de asemenea Legislația cu privire la parteneriatul public-privat (inclusiv concesiuni) nu prevede posibilitatea procedurilor ÎNCHISE.

⁷ A thorough and independent valuation of SOEs prior to privatization is generally very helpful in ensuring a positive outcome. Measures to safeguard the integrity of the procedures and avoid conflicts of interest among the valuers are strongly advised. Din OECD Guidelines for Privatization, p. 23, 2010.

⁸ **Transparency** 18. A primary goal of any privatization program should be to ensure that transparency is maintained in every transaction. This can be done at two levels. First, the laws and regulations supporting the program should require the maximum publicity and openness in the workings of the privatization agencies consistent with normal requirements of commercial confidentiality. Second, individual transactions should be conducted under well-publicized competitive bidding procedures, encouraging the widest possible range of domestic and foreign investors to participate. Competitive bidding should maximize sales proceeds while maintaining public confidence in the integrity of the process. World Bank Principles on Privatization, 2002.

Practica organizării conferințelor prealabile:

http://www.cityofchicago.org/city/en/depts/dps/supp_info/2011_prebid_conferenceattendees.html

prevederilor Contractului) prin plasarea informației pe fiecare obiect al privatizării. Termenul sau perioada desfășurării procedurii va fi una suficientă⁹,

2. Plasarea publică a listei aplicanților și celor selectați pentru participare în procesul de privatizare,¹⁰ inclusiv a explicațiilor privind decizia de a nu admite unii aplicanți, dacă aceștia există, la procesul de privatizare,¹¹.

3. Formularea deciziei finale și publicarea Contractului final semnat,

4. Publicarea rapoartelor postprivatizare și informațiilor despre întreaga procedură descrisă pe pagina electronică a autorității responsabile de acest proces¹².

Garanțiile transparenței și reducerii asimetriei informaționale privind oportunitatea de participare la privatizare constituie un pericol pentru funcționarea relațiilor de piață adecvate și reduce încrederea cetățenilor în procesul de privatizare. Astfel, este necesară completarea prevederilor privind obligațiile pozitive de publicare pe pagina electronică a APP a următoarelor date:

- 1) aplicarea cerințelor legii cu privire la transparența decizională pentru fiecare privatizare individuală, în special în cazul privatizărilor importante^{13, 14} (Legea cu privire la transparența decizională, prin extinderea perioadei de anunț),
- 2) publicarea listei aplicanților și celor selectați, cu argumentarea pentru neselectare,
- 3) publicarea deciziei finale și a contractului de vânzare cu clauzele de implementare,
- 4) publicarea rapoartelor periodice și deciziilor relevante privind monitorizarea post-privatizare.

În procesul de privatizare stabilirea prețului de vânzare a acțiunilor statutului pe piața secundară necesită revizuire¹⁵. Perioada pentru stabilirea ordinului I a prețului de piață a acțiunilor trebuie clar specificată în regulamentul în cauză, deasemenea condițiile de anulare a acestui procedeu în cazul în care acesta nu este respectat de comisia responsabilă.

---

⁹ 24. The general principles for a public tendering process are:

(a) The tender notice should be widely publicized and should provide summary information on the assets, should fix the date of bidding and should invite prospective bidders to obtain the tender document; World Bank Guidelines on privatisation, 2002

¹⁰ It is more fair and efficient to work through pre-qualification following by bidding among the selected candidates than allowing the targeting to interfere with the selection of individual buyers; Din OECD Guidelines for Privatization, p. 27, 2010.

¹¹ Full disclosure of any preferred potential shareholders, the selection criteria and the objectives these shareholders are expected to pursue following privatisation. Din OECD Guidelines for Privatization, p. 27, 2010

¹² Privatisation needs to be subject to independent oversight from an auditing body such as a supreme auditing institution (SAI), which is well resourced and independent from the public authorities engendering the privatisation process and those carrying it out. The following considerations offer themselves: 1. Ideally every transaction would be audited. If, because of resource constraints or other reasons, this is not feasible then the transactions to be audited should be selected on the basis of objective and fully transparent criteria. Din OECD Guidelines for Privatization, p. 34, 2010

¹³ The legal Framework of Transparency and Accountability within the Context of privatization <http://www.lwv.org/content/legal-framework-transparency-and-accountability-within-context-privatization>

¹⁴ High levels of transparency and accountability must surround the privatisation process. In particular:

1. Regular disclosure to parliament and the general public is of importance, though in countries with few privatisations it may have, on cost efficiency grounds, to be replaced by *ad hoc* reporting. 2. The authority charged with privatising, as well as the auditing body. Din OECD Guidelines for Privatization, p. 34, 2010

¹⁵ HG nr.775 din 14.06.2002 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la stabilirea prețurilor de vânzare a acțiunilor statutului pe piața secundară a valorilor mobiliară

ⁱ **Politica de privatizare are ca obiectiv: 1) atragerea investițiilor private, inclusiv externe, 2) stimularea competitivității.** Totodată, considerăm că decizia individuală de privatizare trebuie bazată pe raționamentul economic și social justificat, în special în cazul domeniilor în care proprietățile și întreprinderile supuse privatizării dețin pozițiile de monopol sau poziția dominantă (a se vedea mai jos: produse de tutun, depozitare cereale, livrare energie electrică, servicii aeriene, servicii aeroportuare, telefonie fixă, sectorul bancar). Procedura de privatizare trebuie să fie conformă cu cele mai bune practici și standarde internaționale în domeniul privatizării, și să decurgă în condițiile de maximă transparență, corectitudine pentru interesul public în evaluare a valorii proprietăților, și egalitate de participare a tuturor actorilor interesați în procesul de privatizare.

Hotărârea Cabinetului de Miniștri din 11.09.2013 prevede: Transmiterea în sectorul privat a acțiunilor și proprietăților statului în peste 100 de întreprinderi prin procedura de privatizare. Agenția pentru Proprietatea Publică va gestiona procesul de privatizare care se va desfășura prin vânzarea la Bursa de Valori sau prin vânzare prin licitație cu strigare. Printre cele mai importante proprietăți publice reținem:

A) în domeniul agro-industrial: 1) Barza Albă (100% cota statului, 135 mln lei capital social), 2) Aroma (100%, 68 mln lei), 3) Fabrica de fermentare a vinului Orhei (95%, 18 mln lei), 3) Vinuri Ialoveni (79,6%, 67 mln lei), din care cu poziția dominantă în industria produselor de tutun 4) Tutun-CTC (90%, 1,2 mlrd lei), din care cu poziția dominantă în infrastructura depozitării cerealelor: 5) Combinatul de cereale (79,6%, 1,2 mlrd lei), 7) Cerealproiect (60%, 0,09 mln lei), 8) Celeare-Flor (83% cota statului, 18 mln lei).

B) în domeniul industriilor: din care cu poziția de monopol natural în infrastructura livrării energiei electrice: 1) Rețele Electrice Nord (100%, 1003,6 mlrd lei), 2) Rețele Electrice Nord-Vest (100%, 1003,6 mlrd lei), din care cu poziția influentă în producerea energiei electrice: 3) Centrala Electrică Nord (100%, 117 mln lei), 4) Nodul Hidroenergetic Costești (16 mln lei), și altele: 5) Uzina Giuvaier (17 mln lei), 6) Floare-Carpet (59,5%, 60,8 mln lei),

C) în domeniul transporturilor și comunicațiilor: din care cu poziția dominantă în prestarea serviciilor aeriene: 1) Air Moldova (718 mln lei) ocupând peste 65% din serviciile aeriene de pe aeroportul Internațional Chișinău, din care cu poziția de monopol în prestarea serviciilor aeroportuare: 2) Aeroport Catering, Aeroport Handling, Centrul aeronautic de instruire (100%, 5, 2 și 14 mln lei respectiv), din care cu poziția de monopol natural și dominantă în serviciile de telefonie fixă: 7) Moldtelecom (100% cota statului, 984 mln lei), și altele: 3) Drumuri-Cahul, Rîșcani, Soroca, Ialoveni, Cimișlia, Orhei, Criuleni, Căușeni, Bălți, Edineți, Strășeni,

D) în domeniul bancar cu poziția influentă: 1) Banca de Economii (33.33%, 197,5 mln lei), 2) EuroCreditBanc (21.02%, 108 mln lei).

E) în domeniul hotelier: 2) Hotelul Chișinău (60%, 1,4 mlrd), 3) Hotelul Jolly Alone (34%, 24 mln lei) E) în domeniul farmaceutic: 1) Farmaco (94,6%, 24 mln lei).

F) în domeniul culturii: 1) Circul din Chișinău (83.32%, 69.8 mln lei), 2) Combinatul Poligrafic (42 mln lei), 3) Tipografia Centrală (24 mln lei), 4) Agenția de Impresariat (63 mln lei), 5) Cinematografele din Fălești, Glodeni, Leova, Telenești, etc.